

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 30.10.1968, sp. zn. 1 Cz 24/68, ECLI:CZ:NS:1968:1.CZ.24.1968.1

Číslo: 59/1969

Právní věta: Vzhledem k tomu, že řízení o výkonu rozhodnutí je ovládáno dispoziční zásadou, může být vymáhána i zvýšená část běžného výživného toliko k návrhu oprávněného. Poněvadž rozsudky odsuzující k plnění výživného jsou předběžně vykonatelné a lhůta k plnění běží od jejich doručení, může se rozšíření výkonu rozhodnutí podle § 284 odst. 3 o. s. ř. týkat již té části výživného představující zvýšení, jež se stala splatnou po dni doručení rozsudku o zvýšení výživného.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 30.10.1968

Spisová značka: 1 Cz 24/68

Číslo rozhodnutí: 59

Číslo sešitu: 7

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Výkon rozhodnutí

Předpisy: 99/1963 Sb. § 162

§ 261

§ 284

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 59

Vzhledem k tomu, že řízení o výkonu rozhodnutí je ovládáno dispoziční zásadou, může být vymáhána i zvýšená část běžného výživného toliko k návrhu oprávněného.

Poněvadž rozsudky odsuzující k plnění výživného jsou předběžně vykonatelné a lhůta k plnění běží od jejich doručení, může se rozšíření výkonu rozhodnutí podle § 284 odst. 3 o. s. ř. týkat již té části výživného představující zvýšení, jež se stala splatnou po dni doručení rozsudku o zvýšení výživného.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu z 30. 10. 1968, [1 Cz 24/68](#).)

Usnesením obvodního soudu pro Prahu 3 z 10. 10. 1964 byl ve prospěch oprávněné nezletilé J. B. nařízen výkon rozhodnutí srážkami ze mzdy povinného J. B. pro nedoplatky výživného za dobu od 1. 7. 1964 do 30. 9. 1964 v celkové částce 670 Kčs a pro běžné výživné od 1. 10. 1964 v částce 250 Kčs měsíčně.

Rozsudkem okresního soudu Praha - západ z 28. 3. 1967 bylo výživné pro oprávněnou zvýšeno pro dobu od 20. 5. 1966 do 31. 10. 1966 z částky 250 Kčs měsíčně na částku 300 Kčs měsíčně a pro dobu od 1. 11. 1966 nadále na částku 350 Kčs měsíčně; na nedoplatek vzniklý v souvislosti se zvýšením výživného byly povinnému povoleny splátky 50 Kčs měsíčně splatné spolu s běžným výživným. Současně bylo povinnému uloženo, aby zaslal výživné za měsíc březen 1967 a za následující měsíce k rukám matky oprávněné vždy do 15. v měsíci předem spolu s povolenými splátkami. Rozsudek okresního soudu byl potvrzen rozsudkem krajského soudu v Praze z 29. 6. 1967.

K návrhu oprávněné z 9. 8. 1967 byl usnesením obvodního soudu pro Prahu 3 z 10. 8. 1967 rozšířen nařízený výkon rozhodnutí s poukazem na ustanovení § 284 odst. 3 o. s. ř. z částky 250 Kčs měsíčně na částku 350 Kčs měsíčně od

1. 11. 1969.

Nejvyšší soud rozhodl ke stížnosti pro porušení zákona podané předsedou Nejvyššího soudu, že byl usnesením obvodního soudu - pokud jím byl výkon rozhodnutí rozšířen i na zvýšené výživné za dobu před 1. 8. 1967 - porušen zákon a v uvedeném rozsahu je zrušil.

Z odůvodnění:

Dojde-li během výkonu rozhodnutí k takové změně rozsudku podle § 163 o. s. ř., která záleží ve zvýšení výživného, vztahuje se nařízení výkonu rozhodnutí i na tu část běžného výživného, která představuje zvýšení; tato část má stejné pořadí jako zbytek pohledávky (§ 284 odst. 3 o. s. ř.).

V daném případě je důležité, od které doby lze uvažovat o zvýšeném výživném jako o běžném výživném podle ustanovení § 284 odst. 3 o. s. ř. V návaznosti na ustanovení § 280 odst. 2 o. s. ř., které výslovně rozlišuje nedoplatky výživného za dřívější dobu od běžného výživného, lze dojít k shodnému výkladu pojmu běžného výživného užitého rovněž v ustanovení § 284 odst. 3 o. s. ř. v tom smyslu, že se jím rozumí pouze takové dávky výživného, které se stanou splatnými teprve v budoucnosti. Se zřetelem na skutečnost, že rozsudky odsuzující k plnění výživného jsou předběžně vykonatelné a lhůta k plnění běží od jejich doručení (§ 162 odst. 1, 2 o. s. ř.), je zřejmé, že rozšíření výkonu rozhodnutí podle § 284 odst. 3 o. s. ř. se může týkat již té části výživného představující zvýšení, jež se stala splatnou po dni doručení rozhodnutí o zvýšení výživného. K rozšíření nařízeného výkonu rozhodnutí nedochází však automaticky; i když tomuto názoru zdánlivě svědčí znění ustanovení § 284 odst. 3 o. s. ř., které vyjadřuje, že se nařízení výkonu vztahuje i na tu část běžného výživného, která znamená zvýšení, nelze přehlédnout, že řízení o výkon rozhodnutí je ovládáno zásadou dispoziční, jež dovoluje nařízení výkonu rozhodnutí jen na návrh oprávněného (§ 261 odst. 1 o. s. ř.). Nařízení výkonu nenastává nikdy z úřední povinnosti; proto i zvýšená část běžného výživného může být vymáhána toliko k návrhu oprávněného.

Poněvadž je pro soudní rozhodnutí směrodatný stav v době jeho vyhlášení (§ 154 odst. 1. § 167 odst. 2, § 254 odst. 1 o. s. ř.), je zřejmé, že v době nařízení výkonu rozhodnutí lze požadovat uspokojování jenom těch částek výživného představujících zvýšení, jež se mají stát splatnými po vydání usnesení nařizujícího rozšíření výkonu. To znamená, že - s ohledem na pohyblivou povahu běžného výživného - záleží vždy na oprávněném, kdy se obrátí na soud se svým návrhem.

V této věci rozhodoval obvodní soud o návrhu na rozšíření výkonu rozhodnutí před splatností výživného za měsíc srpen 1967; proto bylo třeba považovat za běžné výživné jeho neuhrazené zvýšení od tohoto měsíce; na nedoplatek zvýšeného výživného se původní nařízení výkonu rozhodnutí nevztahuje a zůstává na oprávněné, aby pro tuto částku nedoplatku navrhla nový výkon rozhodnutí. Postup podle § 284 odst. 3 o. s. ř. umožňuje tak vyživované osobě, aby dosáhla rychlého uspokojení svých běžných potřeb, a zároveň bere ohled na již nabytá práva event. jiných oprávněných.

Obvodní soud pro Prahu 3, který vycházel z jiného právního názoru, porušil zákon v ustanovení § 284 odst. 3 o. s. ř. v souvislosti s ustanoveními § 261 odst. 1, § 280 odst. 2 o. s. ř.